

DE LA AUTORUL BESTSELLERULUI

Cele cinci limbaje ale iubirii

GARY CHAPMAN

încă o
ȘANSĂ

Ce poți face când
mariajul tău se destramă

CAPITOLUL 1

Ce s-a întâmplat cu visul nostru?

Julie ședea în anticamera directorului, așteptându-și rândul pentru a discuta cu acesta. Fiul ei avea probleme – din nou. De data aceasta, era ceva cu adevărat serios. Îi trimisese un mesaj soțului ei, Tom, care lucra în apropiere de școala copilului. El îi răspunsese: „Scuze, am o întâlnire importantă, nu pot să plec.“ Acum, Julie era un pachet de nervi. Era tipic pentru Tom să nu fie niciodată prezent atunci când familia avea nevoie de el. Devenise un tipar – iar Julie începea să se întrebe serios dacă putea să mai suporte mult timp situația.

Acest cuplu întruchipează realitatea înfățișată de mine în lucrarea *Desperate Marriages*: „zidul din piatră“ pe care îl pot ridica între ei soțul și soția. Fiecare piatră reprezintă un eveniment din trecut în urma căruia unul dintre ei l-a dezamăgit pe celălalt.¹

Iată și situația lui Mike. Îi plăcuse dintotdeauna să-și împartă viața cu Jen, să se laude în fața celorlalți că soția lui îi este „cel mai bun prieten“. Dar acum aveau doi copii, iar Jen părea să fi intrat cu totul în rolul de mamă, fără a-i mai acorda mare atenție soțului. Simțindu-se singur și abandonat, Mike a început să petreacă tot mai mult timp

la bar, împreună cu amicii lui. Ulterior, certurile din cuplu au devenit frecvente. Și astfel, treptat, zidul din piatră se ridica între cei doi.

Unele cupluri nu se pot abține de la a se ciondăni permanent. Li se pare că totul e o sursă de conflict. Partenerii devin într-atât de extenuați, încât sunt pe cale să se îmbolnăvească fizic. Nici măcar nu au convingerea că se mai plac reciproc. Poate, se gândesc ei, le-ar fi mai bine dacă s-ar separa.

— Tatăl meu era un tip foarte furios, își amintește o pacientă. Se certa cu mama extrem de des – el țipa, iar mama reacționa defensiv ori se închidea în sine. În casa noastră, atmosfera era mai mereu tensionată, dar existau și momente de liniște. Le-ar fi fost mai bine dacă s-ar fi despărțit? E greu de spus, nemaivorbind de faptul că pe vremea aceea un divorț ar fi fost greu de conceput. Însă conflictele cu siguranță lasă urme...

O moarte lentă

Atunci când căsnicia vă este marcată de mai multe zile de conflict decât de apropiere sufletească și înțelegere, e posibil să vă întrebați: „Unde a dispărut totul? Ce s-a întâmplat cu visul de iubire și devotament pe viață, pe care l-am vrut la început amândoi?”

În cazul în care deja trăiți separat, e posibil să vă simțiți ca și cum ați muri puțin câte puțin. Absența partenerului vă amintește în fiecare zi ceea ce ați pierdut. De asemenea, dacă fizic sunteți împreună, dar înstrăinați din punct de vedere emoțional, acest lucru vă poate da sentimentul că există ceva pe cale să moară – de exemplu, un vis ori o

speranță. Metaforic vorbind, este „valea umbrei morții“. Dar o umbră nu echivalează cu moartea însăși. Criza căsniciei voastre, fie că locuiți sau nu împreună, poate fi o cale spre reclădire, iar suferințele simțite pot fi durerile facerii, ale acelei faceri care va însemna renașterea căsniciei.

Pe de altă parte, separarea poate fi începutul sfârșitului. Rodul acestei rupturi va fi determinat de ceea ce voi și partenerul vostru veți spune și veți face în următoarele săptămâni sau luni.

O criză în căsnicie necesită realmente terapie intensivă, la fel ca aceea acordată unei persoane aflate în grav pericol fizic. Starea căsniciei voastre este critică. Lucrurile s-ar putea îndrepta în oricare dintre cele două direcții, în orice clipă. Medicația adecvată se dovedește esențială – iată scopul cărții de față. Este posibil să fie nevoie chiar de o „intervenție chirurgicală“, fapt ce va necesita serviciile unui psiholog sau ale unui preot. Ce veți face în următoarele săptămâni va determina calitatea vieții voastre pentru mulți ani de-acum înainte. Fiți siguri că pe Dumnezeu îl preocupa rezultatul. Cu siguranță, vă puteți bizui pe El pentru sprijin.

Nu e nicidecum momentul să capitulați. „Bătălia“ pentru unitate în căsnicie nu s-a încheiat până când nu se semnează certificatul de deces. Merită să luptați în continuare pentru visurile și speranțele pe care le-ați împărtășit la început, când v-ați unit destinele. V-ați căsătorit pentru că vă iubeați (sau credeți că vă iubiți la acea vreme). Visați pe atunci la căsnicia perfectă, în care fiecare îl făcea pe celălalt extrem de fericit. Oare ce s-a întâmplat cu acel vis? Ce anume a mers prost? Ce puteți întreprinde pentru a îndrepta lucrurile?

Nu desperați: visul poate reînvia! Dar nu fără efort – unul care va presupune ascultarea partenerului, înțelegere reciprocă, disciplină și schimbare. Un efort ce poate conduce, în final, la bucuria unei imense împliniri.

Știu că unii dintre voi gândesc acum: „Sună grozav, însă nu va funcționa. Am mai încercat asta. În plus, nu cred că partenerul meu va mai fi dispus la o nouă tentativă.“

Poate că aveți dreptate, dar nu trebuie să presupuneți *a priori* că atitudinea ostilă a partenerului va continua la nesfârșit. Unul dintre darurile lui Dumnezeu pentru toți bărbații și toate femeile este acela al posibilității de a alege. Ne putem schimba, iar această schimbare poate fi în bine. E posibil ca partenerul vostru să spună: „M-am săturat. Relația s-a sfârșit. Nu vreau să mai vorbesc despre asta!“ Însă peste două săptămâni sau două luni, nu e deloc exclus ca el să fie dispus să discutați. Multe depind de ceea ce faceți între timp, și multe depind de răspunsul tovarășului de viață la cuvântul Duhului Domnului.

În situații de criză conjugală, unii dintre voi spuneți:

— Nu sunt sigur că vreau să mai depun eforturi pentru căsnicia asta. Am încercat. Am dat și am tot dat! Nu va merge, așa că eu aș fi dispus să renunț chiar acum!

Înțeleg în totalitate astfel de trăiri. Știu că atunci când am încercat iarăși și iarăși, totul dovedindu-se în van, e posibil să ne pierdem dorința de a mai face vreo tentativă. Nu întrezărim nicio speranță, așa că ajungem la concluzia că renunțarea reprezintă soluția. Sentimentele noastre nu ne încurajează să ne mai străduim să reconstruim căminul conjugal. De aceea, nu-i întreb niciodată pe oameni:

— Doriți să faceți eforturi pentru salvarea căsniciei?

În schimb, le adresez întotdeauna această întrebare:

— Veți face eforturi pentru salvarea căsniciei?

Ne pierdem mare parte din voință în momentele de criză. Însă e necesar să ne amintim atunci valorile, angajamentele și visurile noastre de odinioară și trebuie să alegem să facem ceea ce trebuie făcut pentru ca toate acestea să nu fi fost în zadar.

Nu-i întreb niciodată pe oameni: „Doriți să faceți eforturi pentru salvarea căsniciei?” Îi întreb: „Veți face eforturi pentru salvarea căsniciei?”

Unde să mergem după ajutor? Pentru creștini, există o sursă de netăgăduit la care apelăm atunci când avem nevoie de îndrumare. Această sursă este, evident, Biblia. Cei de altă religie e posibil să se inspire sau nu din Biblie, dar creștinul este atras de Duhul lui Dumnezeu spre Scripturi. În Cartea Sfântă găsesc nu doar ce ar trebui să întreprindem, ci și încurajarea de a face lucrul respectiv. Chiar și necreștinii care caută cu sinceritate ajutor în Biblie pot aprecia ca fiind semnificativă afirmația Sfântului Apostol Pavel: „Pot totul în Hristos, care mă întărește” (*Filipeni 4:13*)*. Când ajungem la Iisus, descoperim ajutorul din afară de care avem nevoie ca să ducem la bun sfârșit ceea ce propriile resurse inadecvate nu ne permit să îndeplinim.

* Toate citatele din Biblie sunt preluate de pe site-ul biblia.resursecrestine.ro. (N. red.)

Drumul greșit

Când apelăm la Biblie pentru îndrumări cu privire la căsnicie, vedem două „indicatoare rutiere”: unul marcat „Drum greșit”, iar celălalt, „Ocolire”. Pe cel dintâi apare cuvântul *divorț*. Pe indicatorul de ocolire figurează cuvintele *unitate în căsnicie*. Haideți să explorăm sensul și direcția acestor două semne.

Conform Vechiului și Noului Testament, divorțul reprezintă întotdeauna drumul greșit. La început, când Dumnezeu le-a spus lui Adam și Evei: „Creșteți, înmulțiți-vă și umpleți pământul” (*Geneza* 1:28), El nu a făcut nici cea mai vagă aluzie la faptul că relația maritală – cum i-am spune astăzi – ar trebui să fie altfel decât pentru toată viața. Cea dintâi mențiune a divorțului în Biblie apare în scrierile lui Moise.² Chiar dacă Moise a îngăduit divorțul, acesta nu a fost niciodată permis sau încurajat de Dumnezeu. Iisus le-a explicat ulterior fariseilor că Moise admisesese divorțul numai din cauza „învârtosării inimii lor” (*Matei* 19:8), dar că de la început divorțul nu a fost imaginat de Dumnezeu. Iisus a afirmat că intenția lui Dumnezeu o constituiau relațiile maritale monogame, pentru întreaga viață. Când Dumnezeu a instituit căsătoria, divorțul nu era o opțiune. Dumnezeu nu a creat divorțul, la fel cum nu a creat nici poligamia. Ele au fost invenții ale omului. În ochii lui Dumnezeu, aceste invenții sunt, în mod evident, niște erori.

Pe de altă parte, indicatorul pe care l-am numit „Ocolire”, semnificând unitatea în căsnicie, vă arată faptul că nu ați pierdut din vedere scopul, nici nu ați părăsit drumul cel bun. În schimb, urmați traseul ocolit al separării, deoarece podul apropierii dintre voi, partenerii de viață,

s-a prăbușit. Neînțelegerile din cadrul relației au slăbit construcția mariajului, iar calea spre armonia restaurată în căsnicie nu mai este de-acum un drum scurt, drept.

Semnul de ocolire poate aduce un sentiment imediat de mâhnire, dar în spatele mâhnirii se află speranța. În acest caz, există cel puțin indicatoare care să vă dirijeze înapoi spre drumul principal – către unitatea în căsnicie reînnoită. Dacă le urmați cu atenție, probabilitatea de a vă regăsi făgașul este mare.

Chiar în această clipă vă aflați la o răscruce de drumuri în viața voastră. Trebuie să decideți ce cale veți alege în următoarele luni. După cum ați văzut, Dumnezeu nu încurajează niciodată divorțul. Totuși, le acordă ființelor umane libertatea de a alege oricare dintre cele două căi. Pe parcursul istoriei, omul a luat numeroase hotărâri lipsite de înțelepciune. Dumnezeu nu a distrus ființele umane pentru că au greșit; dacă ar fi decis astfel, omul ar fi dispărut cu mii de ani în urmă. Dumnezeu ne-a permis libertatea adevărată – inclusiv libertatea de a-L disprețui și de a merge pe drumul nostru. Biblia ne sugerează faptul că, într-o anumită măsură, ne-am folosit cu toții de această libertate pentru a ne face singuri rău (*Isaia 53:6*).

Când Dumnezeu spune că divorțul este calea greșită, El nu încearcă să ne facă viața mai grea, ci ne arată calea spre prosperitate și speranță.

Principiul libertății pe care Dumnezeu ne-o îngăduie este menționat la *Galateni 6:7*: „Nu vă înșelați: Dumnezeu nu Se lasă să fie batjocorit. Ce seamănă omul, aceea va și secera.” Dumnezeu a permis omenirii să adune recolta

din semințele pe care le sădește, sperând că oamenii vor învăța să planteze semințe bune: „Cine seamănă în firea lui pământească va secera din firea pământească putrezirea, dar cine seamănă în Duhul va secera din Duhul viață veșnică“ (*Galateni 6:8*).

Orânduilele lui Dumnezeu pentru oamenii Lui sunt bune. Dumnezeu nu a cerut niciodată nimic cu scopul de a ne face să suferim. „Căci Eu știu gândurile pe care le am cu privire la voi, zice Domnul, gânduri de pace, și nu de nenorocire, ca să vă dau un viitor și o nădejde“ (*Ieremia 29:11*). Când Dumnezeu spune că divorțul este calea greșită, El nu încearcă să ne facă viața mai grea, ci ne arată calea spre prosperitate și speranță.

„Dar nu avem prosperitate și speranță“, sunteți gata să vă plângeți voi. E posibil să fie adevărat, dar greșelile trecutului nu trebuie să afecteze viitorul. Probabil că lipsa de împlinire cu care v-ați confruntat provine din una dintre următoarele trei surse: lipsa unei relații profunde cu Dumnezeu, lipsa unei relații profunde cu partenerul sau lipsa unei profunde înțelegeri și acceptări de sine. Prima și ultima carență pot fi corectate fără ajutorul partenerului. Cea de-a doua, desigur, va necesita atât cooperarea soțului, cât și a soției. Sunt posibile schimbări radicale în toate aceste trei aspecte. Prin urmare, potențialul de renaștere al căsniciei voastre nu lipsește.

În capitolele următoare vă voi propune moduri de a iniția schimbarea în fiecare dintre aspectele de mai sus. Dar mai întâi vreau să menționez apăsător că idealul biblic al cuplului aflat într-o situație de criză necesită reconcilierea. E posibil să nu simțiți dorința de a vă împăca. E posibil să nu sesizați nicio speranță de a fi din nou împreună. E posibil

ca procesul să vă sperie – dar puteți accepta provocarea de a încerca să urmați exemplul lui Dumnezeu însuși?

Reconciliere și pocăință

Pe tot parcursul Bibliei, Dumnezeu este înfățișat ca având o relație plină de iubire cu poporul Lui – în Vechiul Testament, cu Israel, iar în Noul Testament, cu Biserica. Dumnezeu a fost separat de poporul Lui în numeroase ocazii, nu ca urmare a propriei alegeri, ci din vina oamenilor. Într-o anumită măsură, întreaga Biblie redă încercările lui Dumnezeu de a se reconcilia cu poporul Său. Cartea lui Osea ne oferă cea mai vie imagine a acestui proces.

Gomera, soția lui Osea, i-a fost infidelă acestuia în nenumărate rânduri, însă Dumnezeu i-a zis bărbatului: „Du-te iarăși și iubește o femeie iubită de un ibovnic și preacurvă; iubește-o cum iubește Domnul pe copiii lui Israel, care se îndreaptă spre alți dumnezei“ (*Osea 3:1*). În ciuda idolatriei lui Israel și a necredinței față de Dumnezeu, El i-a spus: „De aceea, iată, o voi ademeni și o voi duce în pustie și-i voi vorbi pe placul inimii ei“ (*Osea 2:14*).

În Noul Testament, îl ascultăm pe Iisus exprimând durerea separării atunci când spune: „Ierusalime, Ierusalime, care omori pe proroci și ucizi cu pietre pe cei trimiși la tine! De câte ori am vrut să strâng pe copiii tăi cum își strânge găina puii sub aripi, și n-ați vrut! Iată că vi se lasă casa pustie“ (*Matei 23:37–38*).

În cartea lui Ieremia, Dumnezeu își amintește devotamentul lui Israel în pustie și cum L-a protejat pe Israel de dușmanii săi în acele vremuri. Dar apoi a venit răceala,

separarea. „Își uită fata podoabele sau mireasa brâul? Dar poporul Meu M-a uitat de zile fără număr“ (2:32).

Restul cărții este o pledoarie pentru împăcare: „Întoarce-te, necredincioasă Israel, zice Domnul. Nu voi arunca o privire întunecoasă împotriva voastră, căci sunt milostiv, zice Domnul, și nu țin mânie pe vecie“, își îndeamnă Dumnezeu poporul (3:12).

Într-adevăr, Dumnezeu își invită copiii „să se întoarcă“, însă în același timp le cere să-și îndrepte comportamentul păcătos, cerându-i fiecăruia „dacă vei scoate urâciunile tale dinaintea Mea, nu vei mai rătăci“ (4:1). Nu poate exista reconciliere fără pocăință. În relația maritală trebuie să existe pocăință din ambele părți, deoarece, aproape sigur, și eșecul anterior i-a implicat pe amândoi.

Nu am de gând nicidecum să ignor durerea, frustrarea, furia, resentimentele, singurătatea și dezamăgirea pe care e foarte posibil să le simțiți. Și nici nu privesc cu ușurătate eforturile voastre din trecut pentru a vă redresa căsnicia. Mai degrabă, scopul acestui capitol este de a vă cere să acceptați provocarea de a vă lupta pentru relația voastră – și, dacă a intervenit deja separarea, să folosiți acest timp pentru a învăța, pentru a vă înțelepți.

Uneori, separarea îi aduce un sentiment de pace emoțională unuia sau altuia dintre parteneri. Această pace este interpretată, în mod greșit, ca fiind o indicație că divorțul trebuie să fie soluția corectă a spinoasei probleme. Un bărbat care părăsise de curând căminul conjugal mi-a mărturisit:

— Asta e prima săptămână de pace pe care am avut-o de ani de zile!

Iar eu i-am răspuns: